GAZET'A TRANSILVANIEI.

Redactiunea si Administratiunea:
Brasiovu, piati'a mare Nr. 22. — „Gazet'a" ese: **Marti'a, Joui'a si Sambat'a.**

Pretiulu abonamentului:
pe unu anu 10 fl., pe siese luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr. Tieri esterne pe siése luni 14 fr. pe anu 28 franci.

Anulu XLIV.

Se prenumera:
a postele c. si r. si pe la dd. corespondenti.

Anunciurile:
un'a serie garmondu 6 cr. si timbru de 30 cr. v. a. pentru fiacare publicare. — Scrisori nefrancate nu se primescu. — Manuscripte nu se retramitu.

Nr. 106. Vineri 18|30 Septembre 1881.

Cu *1 Octobre st. v. 1881* se incepe unu nou abonamentu la

„GAZET'A TRANSILVANIEI."

Rogamu pe On. Domni prenumeranti ai fóiei nóstre, a grabí cu innoirea abonamentului pe triluniulu alu IV-lea.

Spre mai mare inlesnire recomendamu a se lipí adres'a, sub care s'a tramisu fói'a pêna acuma, pe dosulu cuponului dela asignatiunea postala.

Domnii noui abonanti sunt cu deosebire rogati, a ne tramite adressele D-loru *esactu,* aratandu si *post'a cea mai apprópe* de loculu, unde locuiescu.

☞ „Gazet'a Transilvaniei" apare dela 1 Ianuariu 1881 de trei ori pe septemana.

☞ Pretiulu abonamentului la „Gazet'a Transilvaniei" este:

pentru Brasiovu: pe trei luni 2 fl., pe siése luni 4 fl., pe anu 8 fl.; — dusu in casa: pe trei luni 2 fl. 50 cr., pe siése luni 5 fl.; pe anu 10 fl.

pentru Austro-Ungari'a cu post'a: pe trei luni 2 fl 50 cr., pe siése luni 5 fl., pe anu 10 fl.,

pentru Romani'a si alte tieri esterne: pe trei luni 7 franci, pe siése luni 14 franci, pe anu 28 franci.

Brasiovu, 17/29 Septembre.

Eri a avutu locu deschiderea solemnela a dietei ungare. Nu avemu nici o scire despre decursulu acestei festivitati, nu ne este inca nimicu cunoscutu din cuprinsului discursului prin care tronulu a inauguratu nou'a perioda dietala.

Era unu timpu candu poporatiunea asteptá cu multa nerabdare discursurile tronului. Sperantiele erau p'atunci inca mari. Astadi ele au disparutu mai de totu facêndu locu unoru temeri de diferita natura. Candu se aduna „parintii patriei" nu mai vedi feçie serine si vesele. Tóta tiér'a pare a fi cuprinsa de-o profunda ingrigire. Economulu dela tiéra si miculu industriasiu dela orasiu se teme cá nu cumva nou'a perioda legislativa se-i aduca noue sarcini, peste cele ce au devenitu deja pentru elu aprópe nesuportabile; ce-i ce ocupa adi posturile grase si conducu destinele tierii se temu cá nu cumva peste nópte se cada din inaltimea, la care i-au aventatu mai multu intemplarea, decâtu meritulu; noi cei asupriti, in fine, trebue se ne tememu cà inaintandu pe càrarea falsa, pe care au apucatu Corpurile legiuitóre ungare, departe de a face ceva pentru ameliorarea sortii nóstre, voru mari numai sîrulu acelu fatalu de legi faurite cu tendinti'a de a impedecá totu mai multu desvoltarea nóstra nationala.

Sub asemeni impregiurari nu va esistá unu singuru omu nepreocupatu care se dica cà nou'a perioda dietala se incepe sub auspitii bune. Ce se mai dicemu apoi despre continuele agitatiuni ale Kossuthianiloru in contra ordinei de lucruri, despre neintielegerile si frecarile d'intre armat'a comuna si poporatiunea maghiara, despre tóte càte se pregatescu dupa culisse urmarindu scopuri secrete, cari nu se voru poté atinge fara o sguduire totala a baseloru formei de statu actuale? La suprafaçia domnesce inca liniste, dér' pamentulu sub peciórele nóstre este subminatu, ne preamblamu pe unu vulcanu, care ni s'a anuntiatu deja printr'unu murmuru si unu zuruitu nelinistitoriu.

Ce ne voru mai aduce cei trei ani viitori, càtu timpu are se dureze dupa lege mandatulu dietei presente? Cine va cutezá se predica de acuma mersulu evenemintelorú, intr'unu timpu de-o agitatiune suprema generala, candu se pare, cà se prepara schimbarile cele mai mari si decisive in vechi'a Europa! Noi formamu numai unu inelu in lantiulu celu mare alu tieriloru si popóreloru, cari tóte dorescu si pretindu schimbari in constitutiune, in conditiunile economice, sociale s. a.

Cu càtu mai nesigura pare inse situatiunea generala si cu càtu viitoriulu este acoperitu de unu velu mai desu, cu atàtu mai multu trebue se ne scimu dá séma despre ceea ce voimu si despre ceea ce suntemu datori a face spre a atinge scopulu ce ni l'amu pusu. Contrarii esistentiei nóstre lucra si se prepara pentru cele ce voru urmá, se lucramu si se ne preparamu si noi.

Nu póte fi o causa mai drépta decâtu aceea pentru care militamu, caus'a poporului romanu din Ardealu si Ungari'a. Nedreptatea si asupririle ce trebue se le induve acestu poporu neincetatu le vede fiacare cu ochii si le pipaie cu degetulu, de aceea nu póte fi Romanu binesemtitoriu, care se nu se fi petrunsu de santieni'a luptei nóstre nationale pentru egal'a indreptatire.

Nu numai noi, ci ori si care conlocuitoriu, a caruia minte nu este intunecata de ura si de passiune, va recunósce maî departe, cà déca astadi trei milióne de Romani sunt condamnati a privi la festivitatea ce se petrece in palatulu dela Bud'a, cá la unu spectaculu strainu pentru ei, vin'a nu este a nóstra, ci a aceloru, cari ne-au adusu acolo cá façia de parlamentulu centralu se numai nutrimu nici-o sperantia, ci se avemu numai temeri de mai reu.

Leala si pe façia, drépta si santa este lupta ce-o purtamu, pentru bunulu celu mai scumpu alu unui poporu, care este limb'a si nationalitatea lui. Dreptatea causei nóstre se nu ne faca inse se ne incredemu prea multu in isbénd'a ei. Ce-i cari ne asuprescu nu sunt lenesi, ei lucra neincetatu in contra dreptatii si déca si nu voru isbuti a ne nimici nationalitatea, ei ne causéza multu reu si ne inmultiescu ranele, din cari sangeramu. De aceea nu trebue se stamu nici unu momentu in nelucrare.

Vediendu pornirea sanatósa solidara ce au luat'o Romanii, in primavér'a trecuta, contrarii au scosu earasi sagét'a ruginita a denigrariloru, aruncandu prepusurile cele mai grave asupra patriotismului nostru. Lumea cea mare nu cunósce inca adeverat'a nóstra situatiune. De aceea conferenti'a dela 12 Maiu a. c. a fost insarcinatu pe comitetulu permanentu electoralu se publice unu memorandu, prin care sè se faca lumina asupra starei nóstre. Amu dori se scimu in ce stadiu se afla acést'a lucrare. Tóta press'a européna se ocupa de vreo doue luni aprópe de cestiunea romana; unde a fost memorandulu, care se-i fi servitu de substratu pentru acést'a discussiune? Credemu cà dór' nu vomu remane si de astadata fideli dicalei: „Dupa plóie càciula de óie."

Cronic'a evenimenteloru politice.

Cá totdéun'a, asié s'a inauguratu si de astadata la 26 l. c. activitatea nouei d i e t e u n g a r e cu-o declaratiune a Kossuthianului I r a n y i, prin care arata in numele consoçiloru sei, cà nu se voru duce in palatulu dela Bud'a, spre a asiste la deschiderea solemnela a dietei prin Majestatea S'a, déca afara de stégulu ungurescu si croatu va falfai si unu s t é g u n e g r u - g a l b e n u de pe castelu. Acést'a, dise Iranyi, colidéza cu constitutiunea ungara si este simbolulu unitatii monarchiei. Mai departe este contra sistemului constitutiunalu representativu, cà regele incoronatu nu deschide dieta in incaperile ei. Asié e in Angli'a si in Itali'a. In fine protestéza Iranyi contra participarei „lingàiloru" dela curte austriaci la festivitatea deschiderei dietei ungare, dupa ce sunt destui curtisani proprii unguri. In fine, dice, nu se mai unesce cu timpulu, cá Regele se citésca discursulu tronului siediendu si cu Kalpakulu pe capu.

Ministrulu-presiedinte T i s z a a respunsu cà de obiceiu, cà nu póte sè se demita in discussiuni de dreptu publicu si in fine a observatu, cà presenti'a functionariloru de curte austriaci la deschiderea dietei nu insémna unitatea monarchiei, ci este numai unu semnu alu legaturei, care impreuna Ungari'a cu Austri'a. C s a n á d y se redicà si apostrofà pe Tisza dicêndu-i, cà 'si a abjuratu principiile. Presiedintele de etate — pentru alegerea caruia s'a fost pusu in miscare tiér'a Fagarasiului: Boer, intrerupse pe vorbitoriu si, cá se curme atacurile lui, inchise siedinti'a.

Dupa incheierea siedintii se intemplà unu scandalu, earasi din cele obicinuite. Deputatulu Gedeon R o h o n c z y merse spre V á r a d y si dise càtra elu tare asié, incàtu ilu audira toti d'impregiuru: „Trebue, cá se aibi o mare nerusinare, de a veni aci i n t r e ó m e n i d e o m e n i a, si de-a compromite astfeliu intrég'a dieta." — „Cine 'mi dice acést'a?" intrebà Várady ingalbinindu. — „Eu sunt, deputatulu Rohonczy," a fost rèspunsulu. Se crede, cà afacerea se va fini cu unu duelu. Varady este cunoscutu cititoriloru nostri. Dupa processulu seu scandalosu cu ordinile a fost silitu a'si depune mandatulu, elu fù realesu inse nu se aratà in dieta. Acuma inse aparù si Rohonczy voiesce acumu se faca impossibila remanerea lui in dieta.

Avemu earasi n o t e n o u e d e s t a t u de câte 5 fl. v. a. Aceste note sunt cá si bancnotele de 10 fl. pe-o parte cu tecstu nemtiescu ungurescu. Protestulu Cehiloru si intrevenirea ministrului de finance austriacu n'a avutu nici unu resultatu. Dualismulu trebue se 'si faca tóte peripetiile si cá o urmare a lui sunt a se considera si semnele de bani germano-maghiare. De astadata publicatiunea ministrului de finance comunu prevede si possibilitatea unei noue stampiglari cehice s. a. de aceea opresce cá notele, la cari se va observá cà s'a facutu o schimbare cu intentiune, se fia primite la cassele si oficiele statului. Ele voru fi primite numai la cass'a centrala imperiala in Vien'a, inse numai pe langa despagubirea cheltuieliloru de productiune si de manipulare. Se intielege cà adiustarea noueloru note trebue se faca cea mai rea impressiune la Slavii si Romanii din monarchia; in momentele de façia, candu cestiunea egalei indreptatiri impune monarchiei cu necessitate o grabnica si favorabila resolvare a ei, joculu cu notele de banca si de statu apare cá unu anachronismu.

Decedatulu P r e s i e d i n t e alu Stateloru Unite americane G a r f i e l d a avutu o i n m o r m e n t a r e grandiósa la Cleveland. Dupa carulu funebru mergeau Huyes, Hancock, Sherman si Sheridan, 100 senatori si deputati, guvernorii Stateloru, membri cabinetului, corpulu diplomaticu si judii si primarii orasieloru, intre sunetulu tuturoru clopoteloru si salve de tunu. Drumulu pêna la cimitiru de siése miluri de lungu era impresuratu de massele poporatiunei cernite. Mai multu de 250 de mii de ómeni au luatu parte la inmormentare. Diu'a de 26 Sept. a fost o di de doliu pentru tóta Americ'a de nordu.

Noulu Presiedinte alu Stateloru-Unite nordamericane, gener. A r t h u r, a tienutu cu ocasiunea d e p u n e r e i j u r a m e n t u l u i urmatórea alocutiune:

„Pentru a patr'a óra in istori'a republicei, supremulu ei functionaru a fost rapitu de-o mórte violenta. Tóte animele sunt pline de mahnire si gróza din caus'a teribilei crime, ce a aruncatu o umbra sinistra peste tiér'a nostra; dér' memori'a presiedintelui asasinatu, indelungat a s'a suferintia, neinvinsulu seu curagiu, esemplulu seu, faptele vietii sale, eroic'a s'a mórte voru straluci eternu in paginele istoriei nóstre. Pentru a patr'a óra functionarulu, alesu de poporu, care dupa constitutiune are se ocupe postulu vacantu, este chiamatu sè se puna pe scaunulu de presiedinte. Intielepciunea strabuniloru nostri, prevediendu teribil'a possibilitate, a luatu dispositiuni sigure, cá guvernulu se nu sufere nici chiaru prin nesiguranti'a vietiei umane. Ómenii

potu muri, dér' basele institutiuniloru nóstre celoru libere remanu neclintite.

„Nu se póte aduce nici o alta proba mai mare de taria si permanentia unui regimu democraticu, de càtu faptulu cà, de si alesulu poporului e ucisu, totusi succesorulu seu constitutionalu se instaléza linistitu, fara nici o turburare, de càtu numai a durerei, ce exprima nenorocirea nóstra. Tóte aspiratiunile nobile ale deplansului meu predecesoru, ce 'si-au gasitu expresiune in timpulu vietiei sale, mesurile, proiectate si incepute in scurtulu timpu alu functionarei sale, spre a aduce imbunatatiri, a face economii, a mari prosperitatea generala, a intari siguranti'a in intru si a pastra relatii bune si amicale cu natiile straine, voru remané sapate in animile poporului, si eu voiu tinde seriosu a trage folosu din acést'a si voiu starui, cá natiunea se profite de modelulu seu. Patri'a nóstra e fericita prin prosperitate, politic'a nóstra financiara e fixata prin legi, este basata pe fundamente sigure si e aprobata de toti. Raporturile nóstre esterne nu sunt amenintiate de nici o complicare si intieleptiunea, onestitatea si spiritulu de economia alu poporului nostru garantéza continuarea neturburata a actualei ere de pace asigurata, de liniste si de prosperitate.

„Cu privire la intristarea si miscarea, ce au cuprinsu tiér'a, linistea este pentru ea acuma indoitu de bine venita. Nu e nici o trebuintia de o actiune urgenta a legislatiunei pentru o sessiune estraordinara a congresului. Constituti'a definesce functiunea si atributiunea esecutarei totu asié de claru cá si a celorl'alte duóe ramuri ale guvernului, si presidintele e responsabilu pentru prudentulu esercitiu alu puteriloru date de constitutiune si pentru indeplinirea datoriei, pe care 'i-o impune. Chiamatu la aceste inalte datorii si la acést'a responsabilitate, cunoscêndu pe deplinu marimea si greutatea loru, primescu missiunea impusa de constitutiune, incrediendu-me in sprijinulu providentii divine, in virtutea patriotismulu, precum si in inteligenti'a poporului americanu.

Beust si Belcredi.

Sub titlulu „Belcredi, Beust, Taaffe", publica „Pester Lloyd" unele destainuiri dela unu anonimu, care inainte cu vr'unu anu si trei luni a avutu o convorbire in Paris cu Escel. S'a comitele Beust. Acestu diplomatu, care a ocupatu atàtu timpu functiunea de ministru de esterne si alu casei imperiale in Austri'a, s'a pronuntiatu asupra situatiunei interióre a Austriei cam in modulu urmatoriu: Decembristii (Verfassungspartheı) se credu indispensabili si astépta victori'a, cá ceva neevitabilu. Ei se insiéla. Nu decembristii au trantitu pe Hohenwart, ci Ungurii, cum nu au trantitu nici pe Belcredi. Istori'a caderei lui Belcredi e urmatórea: Candu eu (Beust) am trebuitu se iesu din servitiulu Saxoniei, ministeriulu Belcredi esistá deja. Maj. S'a m'a distinsu atunci intr'unu gradu fórte mare. Increderei in alipirea mea de persón'a imperiala am se o multiamescu negresitu, cà intr'o dî mi s'a pusu intrebarea printr'o persóna din apropiarea Maiestatii Sale in modu amicabilu si neoficialu, déca voiescu se intru in guvernulu austriacu. Eu am respunsu, cà póte nu sunt ministrulu de esterne nemeritu pentru o tiéra, unde politic'a esterióra sta in asié strinsa legatura cu cea interióra si unde politic'a interióra este aprópe de o solutiune decisiva. Nu credu, cà voiu avé puterea de a me orientá rapede si póte voiu fi privitu de prea indrasnetiu, voindu a contribui la regularea relatiuniloru interióre ale tierei, candu politici indigeni mai bine initiati se svêrcolescu inzedaru a ajunge la unu resultatu".

„Provocatu fiindu, am desvoltatu unu sîru de vederi asupra politicei esterne, cari dupa càteva septemani 'mi adusera declaratiunea, cà Majestatea S'a are incredere de ajunsu in vointi'a si in puterile mele si 'mi conferè postulu de ministru de esterne.

. . . „Eu (Beust) am conlucratu multu cu comitele Belcredi si avuiu ocasiune a apretiá marile sale talente si vederile sale politice, dér' din ce in ce me convigeam mai multu, cà noi amenduoi nu vomu fi de aceleasi pareri asupra modului de pactare cu Ungari'a, pactu ce trebuiea sè se faca in interesulu Austriei."

„Belcredi n'a voitu se mérga niciodata in cestiunea pactului asié de departe cá mine. In fine deosebirea de pareri intre noi se manifestà pe façia. Eu facuiu unu memoriu, in care am sustienutu, cà pactulu cu Ungari'a din punctu de vedere alu programei esterióre este o necesitate neaperata. Am desfasiuratu bas'a acestui pactu, deórace eu, incheiendu-se odata pactulu, nu vedeam nici o greutate in a regulá diferentiele interne austriace prin reintegrarea deplina a constitutiunei austriace si prin desvoltarea ei linistita. Belcredi, care façia cu Ungari'a tienea mai multu la vechi'a forma a intregei monarchie (Gesammtstaat) a fost provocatu, sè se pronuntie asupra memoriului meu".

„Intr'unu consiliu de ministri, pe care l'a presidatu insusi Maiestatea S'a, s'a incinsu o decisiva discussiune asupra diferiteloru pareri. Trebue se marturisescu, cà atunci am fost silitu se recunoscu pe deplinu calitatile eminente spirituale si cunoscinti'a de causa a comitelui Belcredi; elu si-a aperatu parerile cu atàta istetîme si energia, incàtu consideram caus'a mea cá si perduta. Credeam, cà am cadiutu cu propunerile mele. Majestatea S'a, cá totdeauna la ocasiuni insemnate, a urmaritu discussiunea cu cea mai mare atentiune si a inchisu siedinti'a declarandu, cà ne va impartasi resolutiunile S'ale.

„Dupa càteva dîle am primitu visit'a dlui.... care 'mi comunicà, cà Majest. S'a s'a decisu in favórea propuneriloru mele... Ministrulu Belcredi a fost demissiunatu. Eu formaiu unu ministeriu, in care intrà comitele Taaffe cá ministru de interne. Acuma era vorb'a de esecutarea pactului. Eu me puseiu in legatura cu conservativii austriaci, cari p'atunci aveau maioritatea in dietele cele mai insemnate; dér' ei lucrau in contra pactului. Sub asemeni impregiurari m'am decisu, sè dissolvu dietele respective, mai vêrtosu, pentru cà conducêtorii de frunte ai partidei decembriste germane 'mi-au promisu a se intrepune pentru pactulu cu Ungari'a, cumu ilu voiu esecutá eu. Déca dér' a cadiutu comitele Belcredi, nu a fost trantitu de càtra partid'a decembrista, dér' acésta partida a castigatu prin caderea lui, pentru cà a primitu situatiunea de atunci asié cum î se oferea."

Cam asié s'a esprimatu comitele Beust. Elu crede negresitu, cà propunerile sale dela 1866 au fost justificate de eveneminte. Nu ne indoimu, cà si Belcredi este totu de aceea-si credintia, incàtu privesce propunerile sale. Care din duói are dreptate? Nu va trece multu si nimenea nu va maï fi in dubiu despre acést'a. Deocamdata comitele Belcredi a fost chiamatu la unu postu inaltu de incredere. Acést'a distinctiune in momentele de façia, candu earasi este a se luá o directiune decisiva in politic'a interióra, are o mare importantia, inse nu pentru justificarea memoriului comitelui Beust.

Congressulu studentiloru universitari la Pitesci.

Pitesci, 12/24 Septembre a. c.

A duó'a óra s'au intrunitu studentii universitari Iasi-Bucuresci in congresu. Acestui congresu s'a datu nascere in anulu trecutu pe tiermurii Milcovului — in Focsiani. In estu anu neamu datu man'a de 'nfratire pe valea Argesiului — in Pitesci. Dilele de 6/18 7/19 8/20 si 9/21 Septembre voru remané nesterse din animele studentiloru romani.

La acést'a serbare romanésca, s'au invitatu si confratii de dincolo de Carpati. Bucovin'a a tramisu 3 delegati — pre candu Transilvani'a, desi mai mare n'a isbutitu se tramita mai multi decàtu pe unu singuru studentu. Caus'a acestui incidentu o gàcesce ori-cine. In Sibiiu au cerutu 16 tineri pas-pórte, dér' la toti li s'au refusatu, cá nu cumva trecêndu dincóce se cuteze a „visá" de Dacoromanismu. Singuru eu am fostu asié de ferice, a nu fi conturbatu din visu. Se vede, cà Unguriloru numai de mine nu li-e frica, de vreme-ce sunt eliberatu de militia, si fiindu astfeliu lipsitu de arme nu potu contribuí la realisarea visului. De alta parte autoritatile ungare au urmaritu unu scopu nobilu si patrioticu, lasandu-me se trecu dincóce, càci venitulu statului s'a maritu cu 1 fl., ce 'lu am spesatu pentru timbrarea pass-portului.

In 6/18 Septembre diminétia la 4 óre 45 min. intrà trenulu acceleratu in gar'a Ploesci. Sosira studentii universitari din Iasi cu cei 3 din Bucovin'a, — M'am fost perdutu si eu intre multime si amu plecatu cu totii càtra Chitila. Aici era repausu de 2 óre, in care timpu visitaramu unu stabilimentu maretiu si màndru, unu stabilimentu de munca nationala — fabric'a de zaharu... La 8 si 30 minute ne 'mbratiosiaramu cu universitarii din Bucuresci, cari la acésta óra sosira in Chitila. — De aci unu trenu lungu cu 2 locomotive ne duse spre Pitesci, unde amu ajunsu la 11 si 14 min. din dî.

Primirea la gar'a Pitesciloru a fostu grandiósa. Intrég'a inteligentia, junimea scóleloru primare implea peronulu garei. La intrarea in gara music'a dorobantiloru intonà dulcele melodii nationale: „Fii ai Romaniei." Domnulu primaru in capulu consiliului comunalu ne bineventà — provocandu respunsu din partea nóstra. Erá timpu caldu si frumosu. Pêna la gradin'a publica, in colóne de 10—15 traversaramu stradele, din alu caroru edificii plouá buchete de flori si fàlfaiau batiste parfumate. Eramu cu totii 250 tineri.

Tóte otelurile se implura, si cine n'avea locu acolo se adapostì in case private. Dupa mésa la órele 2 se tînù prim'a siedintia — cea de constituire. A reesitu cá presidentu alu congressului Domnulu Gârcineanu, studentu in medicina la facultatea din Iasi — Sér'a: preamblare in gradin'a publica la music'a dorobantiloru.

Luni 7/19 Septembre. 'Nainte de masa: conveniri private si preamblari prin orasiu. Dupa mésa la 3 óre, siedinti'a a 2-a. Dupa verificarea sumariului din siedinti'a precedenta au urmatu 2 disertatiuni: „Patriotismu si natiune" de Gârcineanu, si „Ameliorarea sanitara a tieranului romanu" de Inotescu, studentu in medicina. Ambele discursuri aflara cuvenitulu resunetu in animele auditoriului, dér' mai cu séma cea din urma desteptà sincere si indelungate aplause. — Sér'a la 8 óre banchetu in salonulu Daci'a. De presidentu fù aclamatu in unanimitate Domnulu Primaru. O multime de óspeti erau de façia. Lautarii la un'a, ér' music'a dorobantiloru la cealalta intrare a salonului luasera postu.

Ce se scriu óre despre acestu banchetu? Amu remasu cu totii incantati. Amu luatu aminte, cà intre studentii Romaniei sunt fórte multi vorbitori escelenti si cu cunoscintie vaste pe ori-ce terenu. Amintescu in trécatu pe studentulu in dreptu Domnulu Nicolaescu, elevu alu lui Maiorescu; pe tenerulu Radulescu, pe socialistulu (!) Badarau (afacerea dela Iasi) pe tragi-comiculu Bianu etc. etc. — La 12 óre din nópte se sfêrsi si acésta intrunire frumósa, unde noi de dincolo amu avutu ocasi'a de-a studiá ce insemnéza libertatea cuvêntului.

Dela banchetu porniramu cu totii, insoçiti de music'a militara prin stradele principale. 'Naintea locuintiei Domnului primariu si a deputatului Dimancea se tînura scurte cuvêntari, urmate de strigate de „ura!"

Marti 8/20 Septembre. Desi erá proiectata o escursiune la Curtea de Argesiu, ea totusi nu se inscenà cá parte oficialu integranta a Congresului, din causa, cà trasurile nu erau de ajunsu pentru unu asié mare transportu. Cu tóte astea unu mare numeru plecaramu spre acésta monastire, de unde ne amu reintorsu Marti nóptea.

Pentru mine, cá unulu de dincolo, s'a rentatu multu acést'a preamblare, càci pe la noi nu se afla nici o cladire, care se aiba sémenu cu acestu maretiu si falnicu monumentu nationalu. Dupa mésa, fiindu majoritatea presenta se tînù a 3 sedintia, din care voiu relevá discursulu domnului Dobrescu avendu de obiectu pe „Tudoru Vladimirescu."

Mercuri 9/21 Septembre. La 7 óre diminétia escursiunea generala la Golesci, unde la mormentulu Golesciloru se tînura 3 cuventari pline de entusiasmu si se depuse o mare cununa de Immortele. Visitaramu apoi gradin'a mare si frumósa a betranului Radu Golescu, care ne primì cu ospitalitate adeveratu romanésca.

Mai fiacare studentu formà din frumósele flori unu frumosu buchetu, ducêndu-lu cu sine 'n apoi la Pitesci spre alu presentá dreptu suveniru unei frumóse cunoscute. Buchetulu meu l'am datu unei Dómne din Ardealu S....r, care in acea di se reintórsé din Craiova si plecandu spre casa avea se tréca prin fatalulu Kis-Kapusiu. La 11 óre ne amu intorsu la Pitesci si dupa mésa la 2 óre se tînu ultim'a siedintia. In acést'a siedintia s'a alesu o comissiune de 9 pentru arangiarea congressului din anulu viitoru. Prin tragere la sorti s'a decisu loculu congresului viitoriu — este Bacàu. In fine Domnulu Presidentu prin o vorbire patriotica si solemna incheià congressulu. Astfeliu au trecutu diilele congressului, pline de patriotismu, entusiasmu si iubire càtra patria.

Tóte au percursu in ordine perfecta, si avemu multu de datoritu prea ospitaliloru Pitesceni. Se traiésca Pitescii! La revedere in Bacàu fratiloru studenti.

P. . . .

Egalitatea.

(Urmare si fine.)

In lume sunt atatea conditiuni càti si ómeni, unu lantiu de inegalitate. Ori si care din noi, in ori-care conditiune ne amu afla, avemu pe altii deasupra si dedesuptulu nostru; si déca rivnimu la multi, sunt alti atàtia, póte si mai multi, cari rivnescu la noi, o infinitate de stari si de situatiuni, care se incrucisèza si se superpunu. Chiaru, déca amu luá duoe conditiuni, cari ni se paru fórte departate un'a de alta, gasimu cà desi, in unele privinti, una este deasupra celeilalte, in multe altele inse ea este mai josu.

In societati si in cele mai democratice se afla o multime de elemente de clasare pentru ómeni: averea, meseri'a, valorea personala, cunoscintiele, moralitatea etc.; multiamirile inse, care constitue fericirea adeverata, nu sunt totu-deauna in raportu cu impregiurariie, ele sunt mai multu in raportu cu caracterulu si mai alesu cu vointi'a omului.

Inegalitatile existu, si voru existe totu-deaunae der' clase nu mai existu astadi la noi; fiacare trépta este atàtu de aprópe de trépt'a, care precede si de cea, care urméza, incàtu ar' fi peste putintia a trage linii de demarcare intre unele si altele. De vomu luá, de exemplu, averea cá termenu de comparatiune, gasimu cá o multime de artisti de talentu, medici, ilustratiuni literare si sciintifice, ómeni venerati si admirati chiaru in viatia, destinati póte a li se redica intr'o dî statue dér cà-si tienu viati'a cu greutate, in vreme ce ómeni obscuri au adunatu averi mari, traescu in bogatia si in luxu. De vomu luá unu altu terminu de comparatiune, functiunile statului de exemplu, care mai pretutindenea sunt o conditiune rîvnita de ómeni vanitosi, ele sunt accesibile tuturoru romaniloru si scimu, cà ele nu sunt o conditiune sine qua non de bunu traiu si de consideratiune.

In arte, meserii, in industria, in comerciu si in agricultura este mai multa avere de castigatu si celu puçinu totu atàta consideratiune, déca nu si mai multa.

Dorinti'a de a se sui pe treptele sociale este o aspiratiune naturala a omului, ea este miscatorulu celu mai puternicu alu progresului si alu civilisatiunii, dér' nerabdarea face de multe ori pe cei de josu se pérda curagiulu si persistenti'a pêna a cauta aiurea, decàtu in munca, midiuloculu dea ajunge acolo unde ar' puté ajunge prin drumulu celu dreptu si naturalu; 'i face de multe ori nedrepti in apreciari si puçinu scrupulosi si in intrebuintiarea midiloceloru.

Acestia, candu devinu numerosi, devinu unu instrumentu puternicu alu ambitiosiloru, intréga se abate asupra loru, ambitiosii si facu din credulitatea loru unu mijlocu de popularitate, amagindu prin promisiuni, cari nu se potu realisa. Astfelu in locu de a activa si a grabi imbunatatirea conditiuniloru, tamaduindu suferintiele, intardie mersulu, abatendu atentiunea multimii de la calea, care duce la imbunatatirea societatii si la desvoltarea ei.

Tactic'a lingusitoriloru, cari esploatéza ignoranti'a si patimile populare, constá mai totu-deauna in a trage o linî'a despartitória in multimea conditiuniloru sociale, avendu ingrijirea de a lasa numerulu celu mai mare intr'o parte, sub numirea de poporu, si calificandu minoritatea de clasa privilegiata, de aristocratismu, de boerismu, de proprietari, si de capitalisti, pe cari denuntia poporului cá inamici, cá exploatatori ai muncei etc.

Grupulu numerosu, in mijloculu caruia isi asiéza ambitiosii bateriele loru, este clas'a muncitória. La vatra lucratorului ostenitu si superatu ambitiosulu cauta a deprecia si a inegri pe acei, cari s'au ridicatu prin munca si prin talentu.

Astadi munc'a si activitatea este necesara tuturoru ómeniloru de orice conditiune; proprietarulu, arendasiulu, mediculu, artistulu, inginerulu, advocatulu, judecatorulu, ministrulu, toti muncescu cá si comerciantulu, cá si artisanulu, atàtu numai, cà felulu muncii difere dela unulu la altulu, conditiunile numai existu, decàtu in deosebirea meseriloru, care tóte concuru la lucrarea sociala si ridica natiunile in avere, in consideratiune si in putere.

Lucrarea maniloru, pe care ei voiescu s'o deconsidere, clasandu pe cei ce o exercitéza intr'o stare de inferioritate, este deopotriva nobila cu tóte celelalte; sunt lucrari de mani, care sunt geniale, care au imortalisatu pe acei, cari le-au seversitu, lucruri cari au facutu glori'a patriei, care au nascutu pe cei ce le-au facutu. Museele si expositiile productelorு industriei sunt pline de glori'a aceloru ce s'au numitu: Phidias, Scopas, Raphael, Buenarotti, Benvenuto, Palissy. Déca unele din lucrarile maniloru au mai multa insemnetate decàtu altele, acést'a nu provine nici dela legi, nici din impunere, ci numai dela impregiurari, ceea ce nu constituo nici nu póte constitui clase.

Ori-ce lucrare este susceptibila de perfectibilitate. La cea din urma expositiune universala din Paris, acei; cari au visitat'o, au pututu vedé lucrari de dulgheria, de curelària, de cismaria, de tabacaria etc., care faceau admiratiunea visitatoriloru, cari equivalau cu art'a si puneau pe lucratori, cari le-au produsu, in celu mai inaltu gradu alu meritului industrialu, desi aceste meserii trecu de fórte modeste in ordinulu socialu.

Gratia desfiintiarii maistriseloru si jurandeloru, astadi mai pretutindene, in tierile civilisate, orice omu têneru séau betrànu póte trece liberu d'intr'o conditiune intr'alta. Arendasiulu póte cumpara mosia si devine proprietaru de pamentu, calf'a devine stapanu, séu se face comerciantu, si nimicu nu opresce pe fiiulu argatului si alu artisanului de a ajunge' prin munca si prin studii, professoru, judecatoru, generalu si ministru.

Déca printre bogati se gasescu ómeni, cari nu muncescu si cari ducu o viatia de trandavia, aceia nu intardiéza de a trece curendu in conditiunile celoru saraci, precum saracii, cari muncescu bine, trecu in conditiunea de bogatu. Lenea si desfrênarea sunt vitiuri, cari se gasescu in tóte clasele, nici activitatea, nici virtutea nu suntu unu monopolu, si unele si altele sunt conditiuni sociale.

Déca ne-amu exprimatu bine, am explicatu pêna la evidentia, cà in societatile libere nu existe alta diferentia intre ómeni, decatu aceea a indeletniciriloru, ér' nu de clase; inferioritatea si superioritatea in conditiuni nu exista decàtu in imaginatiunile amagite si in prejudicie, ér' nu in realitate; diferintiele, care existu, nu sunt decatu ceea ce existe intr'o serie mai restrinsa, precum ar' fi intre cherestegiu, dulgher, templaru, strungaru si ebenistu.

Intr'o tiéra, unde au existatu mai multu timpu inegalitati de privilegiuri si de nascere, unde prejudiciile nu au avutu timpu sè se stérga, este lesne de intielesu, ca póte esiste invidia si ura; clasele, cari au fost oprimate, sunt tot-deaun'a dispuse a se crede apasate, si candu acea superioritate séu acea suprematia a incetatu, sentimentulu demnitatii desteptatu prin abolitiunea privilegiului si prin proclamarea egalitatii, dér' lasata fara midilóce de imbunatatire imediata a starii materiale a luatu unu caracteru de iritatiune si de sfiala, astfelu, ca unii credu, ca vechiulu regimu apare sub alte forme, pe candu altii sunt ingrigiati, temendu-se, cá nu cumva sè li se ceara si ceea ce nimeni nu este in dreptu a le lua; si unii si altii se credu amenintiati, cei d'antai de reactiune, ceilalti de o revolutiune sociala destrugatória.

Acestu reu imaginaru, nutritu de intriga si de izavistia, este anevoie de vindecatu si-i trebue timpu pêna a disparé. Legea a pututu distruge inegalitatile cele adeverate, privilegiurile de clase, robi'a, claca, monopolurile, boerismulu, dér' nu a pututu ordona infratirea animeloru.

Respandirea luminiloru; instructiunea pusa càtu mai in graba la dispositiunea tuturoru, invetiatur'a adeverului lupt'a in contra intrigei si minciunii, respandirea ideiloru sanetóse si folositóre, potolirea patimiloru, a urei si a invidiei, sunt singurele midilóce de a inlatura o mare primejdia, in care ne arunca vrajb'a atìtata de ómeni fara anima si fara cugetu.

Terminu acést'a epistola dicendu romaniloru de ori ce conditiune: „Avemu incredere unii in altii, „nu credeti pe cei, cari ve dicu, ca ar' esiste intre noi ómeni, cari cauta se oprime séu care voescu „sè se intórca in trecutu, — càci lucrulu este peste „putintia si fara exemplu. Chiaru deca spiritulu „cuiva ar' cloci asemenea nebunia, acela ar' fi numai „vrednicu de plansu ear' nu de temutu. Folositi-ve „de binefacerile, ce societatea nóstra pune la dis„positiunea vóstra, lepadati lepadati invidi'a si „temerea, recunósceti superioritatea meritului si a „virtutii, apropiati-ve unii de altii si ve uniti lucrarile „vóstre intr'o actiune comuna."

Si dicu guvernului: „Datori'a t'a cà guvernu „patriotu si liberalu este de a nu'ti face din pre„juditii unu midilocu de guvernare, a nu lingusí „ignoranti'a a nu atîta patimile, Datori'a ta este „se cauti a potolí urile, cá concordi'a se devina „drapelulu intaririi nationale. Inlaturarea si perse„cutiunea talentului si a sçiintii, chiamarea la onore „si la consideratiune a ignorantiei si prejuditiiloru „póte uneori sè duca pe unu guvernu a se bucura „catva timpu si o popularitate aparenta si trecetóre „dér' vine mai curendu séu mai tardiu o di, candu „va fi trasu la mare respundere si judecàtu cu „asprime de Istoria pentru tóte nenorocirile, in care „arunca tiér'a prin asemenea procederi."

Espositiunea internationala de electricitate s'a deschisu la Paris in diu'a de 10 Augustu. Cu tóta marimea palatului industriei, care odinióra servea pentru Espositiunile universali, totu nu este de ajunsu pentru acést'a expositiune speciala. Dupa càtu se vede — scrie „Revista Scientifica" — succesulu Expositiunei de electricitate va intrece tóte asteptarile; ea va constata in modulu celu mai stralucitu progresulu sciintiei moderne. Sciinti'a a mersu atàtu de repede in descoperirile sale, in càtu omulu remane uimicitu, càndu cugeta, cà de abia suntu càti-va ani, de càndu atàtea inventiuni miraculóse s'au ivitu.

Pentru a dá o idea despre acést'a espositiune feerica lasamu se urmeze unu interessantu tractatu estrasu din fói'a francesa „L'Illustration" dela 8/20 Aug. si tradusu de „Rev. Scient."

Expositiunea de electricitate

de D-lu GASTON TISSANDIER.

Palatulu industriei, la Parisu este in momentulu acest'a plinu de masini, cari functionéza, de lumini, cari stralucescu, de telefóne, care vorbescu, de telegrafe, care transmitu depesie, de o asié multime de aparate, in càtu etagiulu de josu si o mare parte din primulu etagiu alu acestui vastu monumentu nu aru mai puté sè cuprinda celu mai micu objectu. Càndu se gandesce cine-va, cà prim'a pila construita de Volta datéza din primulu anu alu acestui seculu; candu vede cine-va, cà tóte minunile, ce trecu in revista in Expositíunea de Electricitate, devinu óre-cumu din acésta primitiva descoperire, se póte mesura progresulu indeplinitu si fecunditatea extraordinara a sciintii.

Déca lucratorii lucréza inca ici si colo in Palatulu industriei, este siguru, cà totulu va fi in curendu terminatu, chiaru de acumu, gratia activitatii D-lui Georges Berger, comisarului generalu, atàtu de bine ajutatu de Antoine Bréguet, siefulu instalatiuniloru, publiculu póte se strabata numerósele galerii ale edificiului, transformatu cu totulu intr'unu adeveratu palatu de electricitate. Noi amu visitatu deja totulu, si, chiaru de acumu, damu o dare de séma generala despre miraculós'a Expositiune, care are sè se deschida. Lectorulu ne va permite se esprimemu mai antaiu impressiunea nóstra si se spunemu, cá Expositiunea de electricitate va intrece probabilu totu ce se póte imagina: ea va insèmna, dupa cumu a spusu, progresulu indeplinitu de sciinti'a moderna. Pre candu loculu, in care ea este asiediata, erá indestulatoru alta data pentru a expune productele unei „Expositiuni Universale," este prea strimtu asta-di pentru a primi produsele unei singure ramuri a fisicei contimpurane. Nu s'aru puté indestulu tiené comptu, cà cea mai mare parte din aparatele expuse suntu resultatulu unoru descoperiri cu totulu moderne, nascute de ieri, erau absolutu necunoscute suntu acuma numai càtiva ani. Acela drumu de foru electricu, care transportéza visitatorii, acele masini magnetoelecrice si dinamo-electrice, care functionéza, acele focare luminóse, care stralucescu, acele telefóne, care ne facu sè audimu la distantia representatiunile operei si ale Comediei-Francese, tóte acestea suntu lucruri asié de noue, in càtu abia li se cunoscea numele acumu cinci ani. S'aru dice, cà progresulu sciintificu aluneca pre o clina repede si cà intiál'a s'a se accleréza; aplicatiunile se succedu cu rapedime surprindietóre; din momentulu ce ele aparu intr'o ramura speciala a sciintii, vinu altele care facu sè se uite acelea ce le-au precedatu.

Lectorulu se nu astepte dela noi o descriptiune complecta a Expositiunii de electricitate, in momentulu in care ea se deschide. Ii vomu da cu tóte acestea descrierea unei visite repede, facuta prin numerósele sale galerii, si vomu aminti mai antaiu visit'a, pre care presiedintele Republicii a voitu se-i faca la 10 Augustu, pentru cá se sanctioneze órecumu, in numele tierii, importanti'a acestei Expositiuni cu totulu mice si care presinta unu asié de mare interesu. Chiaru din diu'a aceea multimea abundéza, si la 15 Augustu, unu publicu setosu sè se instruiésca, implea literalmente galeriile.

Tranwaiulu electricu Simens, a carui gara de pornire este in piaçia Concordii, lenga caii lui Marly, sosesce in interiorulu Palatului, lenga pórt'a de Estu. Dificultati de constructiuni au intardiatu acésta instalatiune, care se va intrebuintia de siguru cu cea mai mare grabire. — Jumatatea partii centrale este ocupata de Expositiunea straina. Angli'a, Germani'a, Statele-Unite, Oland'a, Itali'a, Belgi'a, Russi'a, Austri'a, Ungari'a, Norvegi'a, Suedi'a, pêna si Japoni'a, care a expusu, ocupu unu spatiu considerabilu, si se póte dice, ca este o onóre pentru Françi'a sè véda, ca tóte natiunile lumii au respunsu asié de bine la apelulu seu. — In midi-

loculu Palatului de industria, unu vastu faru electricu domineza totalitatea Expositiuniloru partiale; elu se ridica in centrulu unui basinu, in care plutesce ingeniós'a barca electrica a D-lui G. Trouvé, despre care ne propunemu se vorbimu in curendu. Alaturi se afla o sera cu gémuri albastre, in care invetiatulu nostru amicu, D-lu P. P. Dehérain va studia, càtu va tiené Expositiunea, influenti'a exercitata de lumin'a electrica asupra vegetaleloru. Cea-l-alta jumatate a centrului este ocupata de Expositiunea francesa; sè aratamu in trécatu numele diferiteloru pavilióne. Companiile drumului de feru de Nordu, de apusu, de Orleanu, de Estu expunu aparatele loru multiple, pre cari le intrebuintiaza: telegrafe electro-semafore etc.; Ministerulu Posteloru si Telegrafeloru, ocupa unu spatiu considerabilu in partea de apusu a Palatului, si ofere visitatorului o Expositiune de unu interesu considerabilu. In acésta parte a palatului se afla si Expositiunile societatii Gramme, Jablochkoff, aceea a lui Bréguet, a lui Gaston Planté, a lui Simens, ale caroru nume destépta ecoulu unoru importante si fecunde descoperiri.

Galeri'a primului etagiu nu este mai puçinu abundanta in objecte interesante. Vomu descrie diferitele sale divisiuni incependu cu pavilionulu Sudu-Vestu. — Visitamu mai antaiu unu teatru elegantu, in care voru stràluci sér'a numeróse focare de lumina si unde se vedu expuse fórte utile insciintiatórie electrice pentru incendiu; strabatemu o galeria de tablouri, pre cari le voru lumina radiele arcului voltaicu; trecemu prin diferitele salle ale unui apartementu fórte bine arangiatu anticamera, salonu, soba de mancare, bucataria, sala de bai, unde functîoneza aprindietori electrici, sonerii, tablouri de alarma, lumini, insemnatori automatici pentru biliartu, si totu ce electricitatea póte se procure bunului traiu alu vietii moderne. Acestu apartementu este ornatu cu unu adeveratu luxu; policandre, girandóne si torsere cu lumina electrica voru respandi acolo lumin'a; sal'a de baia si bucataria, formata peste totu de faiantia artistica, suntu admirabile. Eaca sal'a Expositiunii Jamin, apoi aceea, unde suntu construite numeróse chioscuri, in care se expunu jucarii electrice si aparate de diferite naturi, cá luntre electrice fórte mici, cari obtienu unu mare succesu.

Totu in acela acést'a sala se observa expositiunea fórte bine instalata a „Societatii Aerostatiunii meteorologice". Strabatemu salele telefóneloru, cari sér'a atragu o multime considerabila. Se póte dice, fara a exagerá, cà acolo se intra in domenulu magiei. Visitatorulu pune urechile la telefonu si aude cantandu pe artistii de la opera, séu declamandu pe comedianti de la Teatrulu-Francesu. Acestu admirabilu resultatu s'a obtienutu prin intrebuintiarea unoru microfóne particulare ale D-lui C. Ader, pre care nu amu puté se 'lu felicitamu indestulu pentru bunele resultate obtienute. Mentionamu printre cele-lalte salle acelea ale accesoriloru pentru luminarea electrica; visitamu fotografi'a facuta de D-lu Liebert, la lumin'a electrica; strabatemu sall'a pileloru; visitamu marea sala de onóre, in care se afla instalatiunea luminei Maximu, unu specimenu de biurou telefonicu; trecemu prin museulu retrospectivu, unde se afla reunite nenumerate curiositati ale istoriei electricitatii, bibliotec'a, sala de lectura, si petrundemu in vast'a sala a congresului, in care voru puté luá parte peste trei sute asistenti.

Langa sal'a congresului, duoe mari sale suntu cu totulu pline de espositiunea D-lui Edison. Se cunoscu de mai inainte unele din insemnatele obiecte, ce se voru puté studiá: telegrafulu cuadruplu, electro-motografulu, fonografulu, cari suntu gloriile celebrului inventatoru americanu. Alte aparate suntu expuse cu o profusiune de miratu de acestu miraculosu fisicianu, care a implutu lumea de lucrarile sale.

Vomu adauge, cà pre galeri'a primului etagiu se vede functionandu modelulu micului balonu, ce se dirige prin electricitate, pre care l'a construitu acela ce scrie aceste renduri.

Miculu aerostatu expusu, care a functionatu implutu cu idrogenu, dinaintea Presiedintelui Republicii, este acumu unitu cu unu manejiu, care permite se 'lu faca a functioná cu inlesnire si de a se urca, pentru cà helicea s'a de propulsiune invinge lesne resistenti'a aerului, candu elu se invertesce sub actiunea unui miscatoru dinamo-electricu, pusu in actiune de pile secundare de ale lui Gaston Planté.

Acestu micu balonu este unu modelu de diece ori mai micu de càtu acela, ce avemu projectulu se construimu in mare. Acést'a este cine-va in dreptu a spera pentru presinte:

In conditiunile actuale miscatorulu dinamo-electricu póte dá siese cai vaporu sub o greutate de aprópe 300 de kilograme, cu 900 kilograme de elemente secundare. Va fi lesne de a ridica cu sine acestu materialu de o greutate totala de 1,200 de kilograme, intr'unu aerostatu lunguretiu, de 3000 metre cubice, imflatu cu idrogenu analogu cu acelea, cari au fostu conduse in regiunile inalte in 1852 de D-lu Giffard si in 1872 de D-lu Dupuy de Lôme. Aerostatulu va avé 40 de metri de lungime si 13m50 de diametru la midulocu; forti'a s'a ascensionala totala ar' fi de 3,500 de kilograme aprópe; elu ar' cantari, cu tóte accesoriele sale, 1000 pena la 1,200 kilograme; ar' remané dér' inca peste 1000 de kilograme pentru calatori si lestu. Pe unu timpu liniscitu acestu aerostatu, impinsu de o elice de 5 pêna la 6 metri de diametru, ar' avé o iutiala propria de aprópe 20 de kilometri pe óra, si intr'unu aeru in miscare, elu s'ar' abate din lini'a venitului; nu ar' functiona de siguru de càtu pe unu timpu limitatu, dér' ar' permite sè se faca esperientie de demonstratiuni cu totulu decisive. Resultatele obtienute ar' fi cu multu mai favorabile, intrebuintiandu unu motoru dinamo-electricu si pile secundare, construite in conditiuni speciale de usiurintia. S'ar' avé astfelu, sub o aceeasi greutate o suma de energia cu multu mai considerabila.

Ce amu mai puté dice inca? cà sér'a Expositiunea stralucesce de focuri, ce nici-odata, pêna acumu, nu s'a vediutu de vre unu anu.

Luminele Jablochkoff si Werdermann, luminele Maxim si Edison, acelea ale companiei Aliantia, ale lui Lantin, lui Brush, lui Fyfe, lui Jamin, lui Swan, lui Gérard, lui Jaspar lui Simens, ale Societatii espaniole de electricitate, ale companiei Fortia si Lumina, ale lui Reynier, etc., voru rivalisa in radiare.

Nici-odata n'a mai pututu cineva admira o asié de frumósa luminare, pre care s'o produca masini puternice.

Astfelu este Expositiunea internationala de Electricitate, care deschide o era nóua in istori'a sciintiei marelui Stephenson, vaporulu nu este negresitu inlocuitu si nu va fi; dér' vede marindu-se lenga dinsulu unu auxiliaru deja puternicu; electricitatea.

Diverse.

(Junimea romana Clusiana) a adresatu urmatóri'a telegrama congressului studintiloru academici dela Pitesti: „Clusiu 17 Sept. 1881, 2 óre d. a. Studentiloru intruniti, Pitesti. Fratiloru! Cultur'a si limb'a intrunesce toti Romanii. Cu voi suntemu, voimu lupta si invingere comuna. — Junimea universitara Clusiana". . .

(Depesiele cu pricin'a.) In contra diarului „Egyetértés" se face cercetare criminala din caus'a publicarei cunoscuteloru telegrame diplomatice. Procurorulu a facutu o perchisitiune in domiciliulu redactiunei, dér' n'a gasitu nimicu. Manuscriptulu depesieloru era o copia a unui colaboratoru. Comissiunea investigatóre a cerutu adressele colaboratoriloru dela Viena a fóiei „Egyetértés". Processulu contra acestui diaru s'a intentatu pe bas'a §-lui 327 alu codicelui penalu, care pedepsesce delictulu violarei secretului scrisoriloru si alu telegrameloru cu inchisóre pêna la 3 luni séu 1000 fl. amenda. „Egyetértés" declara, cà a avutu dreptulu de a publicá nesce acte, cari intereséza nu numai tiér'a, ci Europ'a intréga. — Se dîce, cà imperatulu s'a maniatu asié de multu asupra acestui faptu, incàtu ómenii d'impregiurulu lui dîcu, cà nu l'au vediutu niciodata asié de infuriatu. „Acuma nici corespondenti'a mea privata nu mai este sigura!" se fi esclamatu Maj. S'a, care a chiamatu indata la sine pe ministrii Haymerle si Tisza, ordonandu-le se faca cercetarea cea mai rigurósa.

(Cassele de Economia in lun'a Augustu.) Situatiunea casseloru de Economia la finele lui Augustu constata, cà totalulu economieloru realisate in tóta tiér'a la acea epoca era de lei 510,510 contra 439,835 lei la finele lunei Iuliu. S'au depusu in cursulu lunei Augustu lei 93,402 si s'au restituitu depunatoriloru 22,727. Depunerile se remarca, dupa judeçie: Ilfovu 184,156 lei; Brail'a cu 46,166; Doljulu cu 27,617; Covurlui cu 24,021; Iasi cu 18,148 lei; Prahov'a cu 24,028 etc. Argesiulu lasa multu de doritu avendu numai 4,066 lei economia.

(Finance americane.) Raportulu tesaurului Stateloru-Unite asupra esercitiului inchisu la 30 Iuniu (adeca asupra primului semestru 1881) din urma constata o incassare de 360,782,292 dol., din care 198 milióne dolari provinu din vamí si 135 milióne de dolari din veniturile interióre. Cheltuelile au fost de 260,712,837 dolari, in care intra 62,508,741 dolari pentru serviciulu datoriei.

(Cai ferate orientale.) Sultanulu a sanctionatu iradeau'a care autorisá construirea calei ferate Belgradu-Constantinopole. Acestu actu dispune: 1. Cà Pórt'a va construi sectiunea dela Sarambey la Belova; 2. Bulgari'a va trebui se incépa asemenea construirea sectiunei Belova-Pirot, si 3. ministrulu de finance otomanu e autorisatu a contracta unu imprumutu pêna la concurenti'a de 25 milióne lei pentru stabilirea partii turcesci a liniei. Pórt'a a inceputu deja negotiari cu d. de Storsch pentru construirea sectiunei Sarambey-Belov'a. Ea a invetiatu inca pe guvernulu bulgaru se faca, cà retieau'a Belova-Sofia se fia terminata in tómna 1882, epoca, la care trebue se fia terminata partea cuprinsa intre Sarambey si Belova.

Cursulu de Bucuresci

dela 13/25 Septembre 1881.

Valori	Scadenti'a Cupóneloru	Cumpera	Vinde
5% Rent'a Romana	1 Apr. 1. Ort.	$91.^{1}/_{4}$	$92.^{1}/_{4}$
6% Oblig. de Stat. convert. rurale	23 Apr. 23 Oct.	102.—	$102.^{3}/_{4}$
8% Oblig. domeniale 1871 .	1 Ian. 1 Iul.	—.—	—.—
6% Oblig. càiloru fer. rom.	1 Iuliu	102.—	103.—
7% Scrisuri funciare rurale	1 Iul. 1 Ian.	$103.^{1}/_{4}$	104.—
7% „ „ urbane	idem	$101.^{1}/_{2}$	$102.^{1}/_{2}$
8% Imprum. municipalu . .	idem	107.—	$107.^{1}/_{2}$
Oblig. casei de pensiune (lei 300, dobênda 10 lei). . .	1 Maiu 1 Nov.	230.—	235.—
Losuri municipale (20 lei) . .	cu premie	29.—	30.—
Act. Bancei Nationale rom. . .	1 Ian. 1 Iul.	1830	1850
Auru contra argintu		$^{1}/_{2}$	$^{3}/_{4}$
Auru contra bilete hipotec. .		$^{1}/_{2}$	$^{3}/_{4}$
Auru contra bil. de Banca nat		$^{1}/_{2}$	$^{3}/_{4}$
Florini Val. Austr.		$2.14^{1}/_{2}$	$2.15^{1}/_{4}$

Editoru: Iacobu Muresianu.
Redactoru responsabilu: Dr. Aurel Muresianu.
Tipografi'a: Ioanu Gott si fiiu Henricu.